

درېم درس

تابش پوهنتون

ژورناليزم پوهنځی

ارواپوهنه

پنځم سمسټر

TABESH
UNIVERSITY
Expertise & Knowledge

استاد: سميع الله ((ساپی))

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ارسطو د تداعي معاني لپاره درې اصله پیشنهاد

کوي.

۱- **د مجاورت عمل:** دوه مجاور امرونه چې يوځای درک شي د يو بل د تداعي سبب ګرځي. د بېلګې په توګه: کله چې موږ د غره پر سر واوړه ووينو سمدلاسه د ژمي يخني مو په خاطر کې راځي، چې په دې ځای کې واوړه د ژمي سره د مجاورت اصل تشکيلوي.

۲- **د تضاد عامل** : متضاد عوامل یو په بل بڼه تداعي کوي.

مثلاً: د کرمۍ موسم چې یخني زموږ ذهن ته راوړي، یا کله چې یونېک عمله شخص څخه یادونه کوو؛ نو بدعمله شخص مو ذهن ته راځي، چې په دې مثال کې کرمي له یخني سره او یونېک عمله له بدعمله سره د تضاد اصل تشکیلوي.

۳- **د تشابه اصل** : دوه شيان چې يو بل سره مشابه وي ښه

تداعي صورت نيسي مثلاً : کله چې موږ د خپل ملګري

عکس وګورو ؛ نو هماغه ملګري مو ذهن ته راځي ، چې په

دې صورت کې عکس او د عکس شخص د تشابه اصل

تشکيلوي .

دوهم مکتب چې په فلسفي افکارو استوار وه ، په روانشناسۍ
کې د دماغي قدرت د مکتب په نامه یادېده ، ددې مکتب د
پیروانو د عقیدې په اساس انسان د یو تعداد استعدادونو سره
لکه : تفکر ، احساس ، حافظه او داسې نورو سره په ګډون دنیا ته
راغلي دي ، چې ټول دغه استعدادونه میراثي دي اود یوه
شخص د ذهن قدرت تعینوي .

څرنګه چې د دې مکتب پیروانو ځنې استعدادونه د
جمجمې په برخه کې تعین کړي دي ، چې نوموړي
استعدادونه د روانشناسانو په واسطه د فلسفي
افکارو تر عنوان لاندې مطالعه کېږي.

روانشناسی تر ډېره وخته پورې د فلسفې سره یوځای
مطالعه کېده حتی د دیکارت د زمانې څخه (۲۰۰) کاله
وروسته هم د روانشناسۍ علم فلسفي جنبه درلوده
، ترهغه وخته پورې چې د فزیک په علم کې نوي کشفیات
منځ ته راغلل ، چې د علمي روانشناسۍ لپاره زمینه برابره

شوه .

هغه لومړنی عالم چې روانشناسي يې له فلسفې څخه جلا
کړه او هغه يې تر تجربې لاندې ونيوله ويليم ونټ جرمني
عالم و، (۱۸۷۹) م کال کې يې د روانشناسۍ لابراتوار د
المان لېزيک په پوهنتون کې افتتاح کړه.

، نوموړي عالم غوښتل ، چې وروسته له دې بايد روانشناسي د
فلسفې سره يوځای مطالعه نه شي ؛ نو په همدې لحاظ علمي
تحقيقات يې خپل اساس وگرځاوه همدغه وخت و، چې
روانشناسۍ ځانته علمي بڼه غوره کړه او يو د بل پسې علمي
تحقيقات او نظريات منځته راغلل .

د معاصرې ارواپوهنې څانگې يوله بله نږدې اوتینکې اړیکې لري
او په عين وخت کې د ځانگړي خصوصياتو لرونکي دي.

د ارواپوهنې څانګې

۱- عمومي ارواپوهنه: هغه علم دی چې د رواني

(سلوک) عمومي قوانین او فعالیتونه د نارمل انسانانو او

مشرانو په اړه بحث او تحقیق کوي او دارواپوهنې اساسي

مفاهیم، پرنسپونه او دارواپوهنې مېتودونه مشخص

کوي او دا څانګه په حقیقت کې د ټولو سایکالوژیکي

څانګو بنسټ تشکیلوي.

۲- **د انسان سایکالوژي:** د دې ارواپوهنې مطالعه د انسان

پورې منحصره ده او د انسان سلوک تر مطالعې لاندې
نیسي.

۳- **حيواني ارواپوهنه:** د دې ارواپوهنې موضوع د حیواناتو

د سلوک او رفتار مطالعه ده، چې ارثي غرایضو او خواصو
تابع دي.

۴- غیر عادي ارواپوهنه: دا ارواپوهنه دهغو اشخاصو د سلوک مطالعه

کوي ، چې له طبيعي معيارونو څخه منحرف شوي وي او د هغو اشخاصو ذکاوت چې بېرته پاتې دي او او يا نابغه دي تر مطالعې لاندې نيسي ، درېندو او ګڼو اشخاصو سلوک هم د نوموړې ارواپوهنې له لوري تر مطالعې لاندې نیول کېږي.

۵- د ماشومانو ارواپوهنه: دا ارواپوهنه د ماشومانو د مشخصه صفاتو

څخه بحث کوي.

۶- **انکشافی ارواپوهنه** : دا ارواپوهنه دانسانانو ذهني انکشاف ، اعمال

اوسلوک د ژوند په مختلفو دورو کې ترخپړنې لاندې نیسي.

۷- **تجربوي ارواپوهنه** : د حقایقو لاسته راوړل د علمي تجاربو پواسطه.

۸- **اجتماعي ارواپوهنه** : دا ارواپوهنه یوه ټولنه یا اجتماع د سایکالوژۍ له

نظره ترخپړنې لاندې نیسي.

۹- انفرادي ارواپوهنه: د يوه فرد خصوصيات او اختلافات ترمطالعې لاندې نيسي.

۱۰- جينتيکي ارواپوهنه: يوشخص د وراثت له مخې ترخپرنې لاندې نيسي.

۱۱- روزنيزه (تربيتي) ارواپوهنه: د دې ارواپوهنې څخه په ښوونه او رزنه کې کار

اخيستل کېږي.

۱۲- د شخصيت سايکالوژي: د شخصيت مطالعه د اجتماعي موجود په حيث د ذهني

او ساختمانې سلوکونو سره.

۱۳- حقوقي ارواپوهنه: د دې ارواپوهنې فعاليتونه دقضايي چارو سره ډېرې اړيکې

لري لکه د مجرمينو سلوک اونور ترمطالعې لاندې نيسي.

۱۴- د یادېدلو ارواپوهنه: د انسان او حیوان د یادېدلو د څرنګوالي مطالعه

اوپه یادېدلو باندې د موثرو عواملو څېړنه ده، ددې څانګې موخه په اصل کې د محصل او متعلم سره مرسته ده؛ ترڅو وکولای شي د یوشي په یادېدلو کې وړتیا پیدا کړي او هغه په اسانۍ سره لاسته راوړي.

۱۵- صنعتي اروپوهنه: د کار په محیط کې د فرد سلوک څېړي لکه د کارکونکو انتخاب، تولید د مهارتونو انتخاب... (بېلګه له یوه ډاکټره غلام).

۱۶- تاریخي اروپوهنه: مخکښو انسانانو د سلوک څخه بحث کوي.

مننه

واتساپ

0782 88 6000